

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (tretia komora)

z 19. júna 2014*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Elektronické komunikačné siete a služby — Smernica 2002/19/ES — Článok 2 písm. a) — Prístup a používanie špecifických prvkov siete a pridružených prostriedkov — Články 5, 8, 12 a 13 — Právomoc národných regulačných orgánov — Povinnosť týkajúca sa prístupu a používania špecifických prvkov siete a pridružených prostriedkov — Podnik s významným vplyvom na konkrétnom trhu — Osobitná prípojka, ktorá spája rozvádzač v prístupovej sieti a koncový bod siete u koncového užívateľa — Primeranosť povinnosti splniť primerané žiadosti o prístup a používanie špecifických prvkov siete a pridružených prostriedkov — Smernica 2002/21/ES — Článok 8 — Všeobecné ciele pri uskutočňovaní úloh národných regulačných orgánov“

Vo veci C-556/12,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Østre Landsret (Dánsko) z 26. novembra 2012 a doručený Súdnemu dvoru 3. decembra 2012, ktorý súvisí s konaním:

TDC A/S

proti

Teleklagenævnet,

SÚDNY DVOR (tretia komora),

v zložení: predseda tretej komory M. Ilešič, sudcovia C.G. Fernlund, A. Ó Caoimh, C. Toader a E. Jarašiūnas (spravodajca),

generálny advokát: P. Cruz Villalón,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— TDC A/S, v zastúpení: R. Offersen, advokat,

— dánska vláda, v zastúpení: V. Pasternak Jørgensen, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci J. Pinborg, advokat,

— belgická vláda, v zastúpení: M. Jacobs a T. Materne, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: dánčina.

— francúzska vláda, v zastúpení: J.-S. Pilczer a D. Colas, splnomocnení zástupcovia,
— Európska komisia, v zastúpení: L. Nicolae, G. Braun a H. Støvlbæk, splnomocnení zástupcovia,
po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 16. januára 2014,
vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článkov 2, 8 a 12 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/19/ES zo 7. marca 2002 o prístupe a prepojení elektronických komunikačných sietí a pridružených prostriedkov (prístupová smernica) (Ú. v. ES L 108, s. 7; Mim. vyd. 13/029, s. 323), zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/140/ES z 25. novembra 2009 (Ú. v. EÚ L 337, s. 37, ďalej len „prístupová smernica“).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi spoločnosťou TDC A/S (ďalej len „TDC“), telekomunikačným operátorom, a Teleklagenævnet (Rada pre sťažnosti v oblasti telekomunikácií) týkajúceho sa povinnosti inštalovať na žiadosť iného operátora elektronických komunikačných sietí osobitné prípojky umožňujúce prístup koncových používateľov k sieti z optických vlákien.

Právny rámec

Právo Únie

- 3 Článok 1 ods. 1 prístupovej smernice uvádza:

„V rámci stanovenom smernicou [Európskeho parlamentu a Rady] 2002/21/ES [zo 7. marca 2002 o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby (rámcová smernica) (Ú. v. ES L 108, s. 33; Mim. vyd. 13/029, s. 349), zmenenou a doplnenou smernicou 2009/140 (ďalej len „rámcová smernica“),] harmonizuje táto smernica spôsob, akým členské štáty regulujú prístup a prepojenie elektronických komunikačných sietí a pridružených prostriedkov. Cieľom je vytvorenie regulačného rámca, v súlade s vnútornými trhovými princípmi, pre vzťahy medzi poskytovateľmi sietí a služieb, ktorých výsledkom bude udržateľná hospodárska súťaž, interoperabilita elektronických komunikačných služieb a prospech zákazníka“.

- 4 Článok 2 písm. a) a b) prístupovej smernice stanovuje:

„Na účely tejto smernice platia vymedzenia pojmov stanovené v článku 2 [rámcovej smernice].

Platia taktiež tieto vymedzenia pojmov:

- a) „prístup“ znamená sprístupnenie zariadení a/alebo služieb inému podniku za vymedzených podmienok, a to buď na výhradnom, alebo nevýhradnom základe, na účely poskytovania elektronických komunikačných služieb, a to aj keď sa používajú na poskytovanie služieb informačnej spoločnosti alebo služieb vysielania. Zahŕňa okrem iného prístup k sieťovým prvkom a pridruženým prostriedkom, ktorý môže zahŕňať pripojenie zariadenia pevnými alebo inými prostriedkami (zahŕňa najmä prístup k účastníckemu vedeniu a zariadeniam a službám potrebným na poskytovanie služieb cez účastnícke vedenie), prístup k fyzickej infraštruktúre vrátane budov, káblovodov a stožiarov, prístup k príslušným softvérovým systémom vrátane systémov podpory prevádzky, prístup k informačným systémom alebo databázam na predobjednávky, obstarávanie, objednávky, podávanie žiadostí o údržbu a opravu, ako aj na účely

vyúčtovania, prístup k prevodu čísel alebo systémom ponúkajúcim rovnocennú funkciu, prístup k pevným a mobilným sieťam, najmä k službám roamingu, prístup k systémom podmieneného prístupu pre služby digitálnej televízie, prístup k službám virtuálnej siete;

- b) „prepojenie“ znamená fyzické a logické spojenie verejných komunikačných sietí používaných tým istým alebo iným podnikom s cieľom umožniť komunikáciu používateľov jedného podniku s používateľmi toho istého alebo iného podniku, alebo na prístup k službám poskytovaný[m] iným podnikom. Služby môžu byť poskytované zainteresovanými stranami alebo inými stranami, ktoré majú prístup k sieti. Prepojenie je špecifickým typom prístupu zavedeným medzi operátormi verejnej siete“.

- 5 Článok 5 prístupovej smernice s názvom „Právomoc a zodpovednosť národných regulačných orgánov vzhľadom na prístup a prepojenie“ stanovuje:

„1. Národné regulačné orgány [(ďalej len ‚NRO‘)] pri plnení cieľov stanovených v článku 8 [rámcovej smernice] podporujú a prípadne zabezpečujú v súlade s ustanoveniami tejto smernice primeraný prístup, prepojenie a interoperabilitu služieb, pričom svoje povinnosti vykonávajú spôsobom, ktorý podporuje efektívnosť, udržateľnú hospodársku súťaž, efektívne investície a inovácie a poskytuje maximálny prospech pre koncových používateľov.

[NRO] majú najmä, a bez toho, aby boli dotknuté opatrenia, ktoré môžu byť [prijaté – *neoficiálny preklad*] vo vzťahu k podnikom s významným vplyvom na trhu podľa článku 8, možnosť uložiť:

- a) v rozsahu potrebnom na zabezpečenie prepojenia koniec-koniec, povinnosti podnikom, ktoré kontrolujú prístup ku koncovým používateľom, v odôvodnených prípadoch vrátane povinnosti pripojiť ich siete, ak ešte nie sú prepojené;

...“

- 6 Článok 8 prístupovej smernice s názvom „Uloženie, zmena a doplnenie alebo zrušenie povinností“ je formulovaný takto:

„1. Členské štáty zabezpečia, aby [NRO] mali právomoc uložiť povinnosti uvedené v článkoch 9 až 13a.

2. Ak je operátor určený ako operátor s významným vplyvom na konkrétnom trhu, na základe výsledku analýzy trhu, vykonanej v súlade s článkom 16 [rámcovej smernice], [NRO] primerane uložia povinnosti stanovené v článkoch 9 až 13 tejto smernice.

...

4. Povinnosti uložené v súlade s týmto článkom vychádzajú z povahy zisteného problému, sú primerané a oprávnené vzhľadom na ciele stanovené v článku 8 [rámcovej smernice]...

...“

- 7 Článok 12 prístupovej smernice s nadpisom „Povinnosť prístupu a používania špecifických zariadení siete“ stanovuje:

„1. [NRO] môže v súlade s ustanoveniami článku 8 uložiť operátorom povinnosti týkajúce sa splnenia primeraných žiadostí o prístup a používanie špecifických prvkov siete a pridružených prostriedkov, medzi iným v situáciách, keď [NRO] usúdi, že odmietnutie prístupu alebo neprimerané okolnosti a podmienky s podobným vplyvom by brzdili nástup udržateľného, konkurenčne orientovaného trhu na maloobchodnej úrovni, alebo by neboli v záujme koncových užívateľov.

...

2. Ak [NRO] zvažujú uloženie povinností uvedených v odseku 1, a najmä ak posudzujú, či by uloženie takýchto povinností bolo primerané z hľadiska cieľov stanovených v článku 8 [rámcovej smernice], zohľadňujú predovšetkým tieto faktory:

- a) technickú a ekonomickú životaschopnosť používania alebo inštalovania konkurenčných zariadení vzhľadom na mieru vývoja na trhu, berúc do úvahy povahu a typ daného prepojenia a/alebo prístupu vrátane životnosti iných prístupových produktov z vyššej úrovne distribučného reťazca, ako napríklad prístup ku káblom;
- b) uskutočniteľnosť poskytnutia navrhovaného prístupu vzhľadom na dostupnú kapacitu;
- c) počiatočnú investíciu vlastníka zariadenia, berúc do úvahy všetky uskutočnené verejné investície a riziká spojené s touto investíciou;
- d) potrebu dlhodobej ochrany hospodárskej súťaže, pričom sa osobitná pozornosť venuje ekonomicky efektívnej hospodárskej súťaži v oblasti infraštruktúry;

...“

- 8 Článok 13 prístupovej smernice s názvom „Povinnosť kontroly cien a účtovania nákladov“ stanovuje:

„1. [NRO] môže v súlade s ustanoveniami článku 8 uložiť povinnosti týkajúce sa návratnosti nákladov a kontroly cien vrátane povinností týkajúcich sa nákladovej orientácie cien a povinností týkajúcich sa systémov účtovania nákladov za poskytovanie špecifických typov prepojenia a/alebo prístupu v situáciách, keď analýza trhu ukazuje, že nedostatok efektívnej hospodárskej súťaže znamená, že dotknutý operátor by mohol na škodu koncových užívateľov držať ceny na neprimerane vysokej úrovni alebo by mohol uplatňovať stláčanie marže. S cieľom podporovať investície operátora vrátane investícií do sietí novej generácie [NRO] zohľadňujú investície uskutočnené operátorom a umožňujú mu primeranú mieru návratnosti adekvátneho vloženého kapitálu, berúc do úvahy všetky riziká špecifické pre konkrétny nový sieťový investičný projekt.

...“

- 9 Článok 2 písm. da) rámcovej smernice definuje koncový bod siete (NTP) ako „fyzický bod, v ktorom sa účastníkovi poskytuje prístup k verejnej komunikačnej sieti“.

- 10 Článok 8 ods. 1 rámcovej smernice stanovuje:

„Členské štáty zabezpečia, aby [NRO] pri vykonávaní regulačných úloh uvedených v tejto smernici a špecifických smerniciach, uskutočnili všetky zodpovedajúce opatrenia zamerané na dosiahnutie cieľov stanovených v odsekoch 2, 3, a 4. Takéto opatrenia musia byť primerané týmto cieľom.

...“

- 11 Článok 8 ods. 2 rámcovej smernice uvádza:

„Národné regulačné orgány podporujú súťaž pri poskytovaní elektronických komunikačných sietí, elektronických komunikačných služieb a pridružených prostriedkov a služieb okrem iného tým, že:

...

b) zabezpečia, aby nedošlo k narušeniu alebo obmedzeniu hospodárskej súťaže v odvetví elektronických komunikácií, ako aj pri prenose obsahu;

...“

12 Článok 8 ods. 5 rámcovej smernice je formulovaný takto:

„[NRO] pri plnení cieľov politiky uvedených v odsekoch 2, 3 a 4 uplatňujú objektívne, transparentné, nediskriminačné a primerané regulačné zásady tým, že okrem iného:

...

d) podporujú efektívne investície do novej a zdokonaľovanej infraštruktúry a jej inovácie aj tým, že zabezpečujú, aby sa vo všetkých prístupových povinnostiach náležite zohľadnilo riziko, ktoré znášajú investičné spoločnosti, a umožňujú rôzne dohovory o spolupráci investorov a strán, ktoré sa snažia získať prístup, aby sa diverzifikovalo riziko investovania, pričom sa zabezpečí zachovanie konkurencieschopnosti na trhu a zásada nediskriminácie;

...“

Dánske právo

13 § 40 zákona č. 780 z 28. júna 2007 o hospodárskej súťaži a spotrebiteľských veciach na telekomunikačnom trhu (Lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet) v znení uplatniteľnom na konanie vo veci samej (ďalej len „zákon z roku 2007“) uvádza:

„Právna úprava týkajúca sa prepojenia sa vzťahuje na tieto oblasti:

1°) prístup alebo sprístupnenie zariadení alebo služieb inému operátorovi na účely poskytovania elektronických komunikačných služieb

...

Prístup alebo sprístupnenie zariadení alebo služieb podľa prvého odseku bodu 1 vyššie zahŕňa najmä prístup:

1°) k prvkom siete, vrátane uvoľneného prístupu k účastníckemu vedeniu a pridruženým prostriedkom, ako aj pripojeniu zariadení,

...“

14 § 51 zákona z roku 2007 stanovuje:

„IT- og Telestyrelsen [(Riaditeľstvo pre informačné technológie a telekomunikácie)] uloží operátorom s významným vplyvom na trhu podľa § 84d jednu alebo viaceré povinnosti uvedené v treťom odseku nižšie, s výhradou ustanovení § 76a.

...

Povinnosti uložené podľa prvého a druhého odseku vyššie budú založené na povahe konštatovaných problémov a budú primerané a odôvodnené s prihliadnutím na ciele uvedené v § 1. IT- og Telestyrelsen určí na každom individuálnom trhu rozsah povinností a akékoľvek požiadavky v súvislosti s kvalitou služieb prepojenia, ku ktorým sú operátori s významným vplyvom na trhu povinní poskytnúť prístup podľa § 51 tretieho odseku bodu 1 vyššie. ...

Pri posúdení primeranosti v zmysle štvrtého odseku vyššie IT- og Telestyrelsen vezme do úvahy najmä:

- 1°) uskutočniteľnosť poskytnutia navrhovaného prepojenia vzhľadom na dostupnú kapacitu,
- 2°) rozsah počiatočnej investície vlastníka zariadenia, berúc do úvahy riziká existujúce pri uskutočňovaní investície,
- 3°) prípadne relevantné práva duševného vlastníctva.“

15 Zákon z roku 2007 bol nahradený zákonom č. 169 o elektronických komunikačných sieťach a službách (lov nr. 169 om elektroniske kommunikationsnet og –tjenester) z 3. marca 2011 (ďalej len „zákon č. 169/2011“). Tento zákon nadobudol účinnosť 25. mája 2011.

16 § 41 zákona č. 169/2011 stanovuje:

„V súvislosti s rozhodnutiami prijatými IT- og Telestyrelsen podľa § 40 prvého odseku úrad uloží operátorom s významným vplyvom na trhu podľa § 40 jednu alebo viaceré povinnosti. V každom jednotlivom rozhodnutí IT- og Telestyrelsen určí povahu a rozsah takých povinností.

Povinnosti v zmysle prvého odseku môžu zahŕňať:

- 1°) sieťový prístup...
- 2°) nediskrimináciu...
- 3°) transparentnosť...
- 4°) oddelené vedenie účtovníctva...
- 5°) kontrolu cien...
- 6°) funkčné oddelenie...

V osobitných prípadoch môže IT- og Telestyrelsen so súhlasom Európskej komisie uložiť operátorovi s významným vplyvom na trhu iné povinnosti, než sú povinnosti uvedené v druhom odseku vyššie.

...“

17 § 42 zákona č. 169/2011 je formulovaný takto:

„Povinnosť prístupu znamená povinnosť operátora s významným vplyvom na trhu ponúkať skutočný alebo virtuálny sieťový prístup k určitým častiam prvkov jeho siete, jeho služieb a pridružených prostriedkov.

V tejto súvislosti operátor môže byť povinný splniť primerané žiadosti o uzavretie alebo zmenu dohôd o sieťovom prístupe. Táto povinnosť môže zahŕňať:

- 1°) poskytnutie prístupu k špecifikovaným sieťovým prvkom vrátane prístupu k neaktívnym sieťovým prvkom, uvoľneného prístupu k účastníckemu vedeniu, najmä aby sa umožnilo poskytovanie služieb predvýberu alebo výberu operátorov a ponuky na ďalší predaj účastníckej linky,

...

Pri určovaní povinnosti sieťového prístupu IT- og Telestyrelsen vezme do úvahy najmä tieto skutočnosti:

- 1°) technickú a ekonomickú životaschopnosť používania alebo inštalovania konkurenčných zariadení vzhľadom na mieru vývoja na trhu, berúc do úvahy povahu a typ daného sieťového prístupu a prepojenia,
- 2°) uskutočniteľnosť poskytnutia navrhovaného sieťového prístupu vzhľadom na dostupnú kapacitu,
- 3°) počiatočnú investíciu vlastníka zariadenia, berúc do úvahy všetky uskutočnené verejné investície a riziká spojené s touto investíciou,
- 4°) potrebu dlhodobej ochrany hospodárskej súťaže, pričom sa osobitná pozornosť venuje ekonomicky efektívnej hospodárskej súťaži v oblasti infraštruktúry.“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 18 Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že TDC je operátor s významným vplyvom na trhu, konkrétne na veľkoobchodnom trhu so širokopásmovým pripojením prostredníctvom sietí medených káblov, káblovej televízie (koaxiálnych káblov) a optických káblov.
- 19 Po konštatovaní problémov hospodárskej súťaže na trhu IT- og Telestyrelsen rozhodnutím z 3. novembra 2010 podľa vtedy platného zákona z roku 2007 uložilo TDC viacero povinností, medzi iným povinnosť splniť primerané žiadosti o širokopásmový prístup prostredníctvom jej siete optických káblov. Táto povinnosť zahŕňala najmä inštaláciu osobitných prípojek na vzdialenosť maximálne 30 metrov na spojenie koncového užívateľa so sieťou optických káblov, ktorá je určená na poskytovanie vysokorýchlostného prístupu.
- 20 TDC napadla toto rozhodnutie pred Teleklagenævnet, ktorá rozhodnutím z 20. júna 2011 v podstate potvrdila napadnuté rozhodnutie. Teleklagenævnet zastávala názor, že povinnosť splniť primerané žiadosti o prístup je primeraná v tom zmysle, že je nevyhnutná, vhodná a dostatočná na zabezpečenie efektívnej hospodárskej súťaže. Navyše, ako vyplýva z návrhu na začatie prejudiciálneho konania, zdôraznila, že v súlade s článkom 7 ods. 3 rámcovej smernice IT- og Telestyrelsen zaslalo návrh svojho rozhodnutia z 3. novembra 2010 Komisii, ktorá sa vo svojej konzultačnej odpovedi týkajúcej sa tohto návrhu nevyjadrila k napadnutým aspektom tejto povinnosti.
- 21 Dňa 12. augusta 2011 TDC podala žalobu proti rozhodnutiu Teleklagenævnet z 20. júna 2011 na Retten på Frederiksberg (Prvostupňový súd vo Frederiksbergu), ktorý ju vzhľadom na vzniknuté zásadné otázky postúpil Østre Landsret (Východný krajský súd).

- 22 Pred Østre Landsret TDC uvádzala, že povinnosť inštalovať osobitné prípojky k sieti optických káblov uložená zo strany IT- og Telestyrelsen predstavuje povinnosť vytvárať novú infraštruktúru, hoci podľa názoru TDC sa pojem „prístup“ podľa prístupovej smernice nevzťahuje na inštalovanie takej infraštruktúry. Dodáva, že táto povinnosť predstavuje značné finančné bremeno, takže nerešpektuje zásadu primeranosti stanovenú v článku 8 ods. 1 tej istej smernice.
- 23 Teleklagenævnet uvádza, že v Dánsku na predmetnom trhu, kde sa po prvé práve rozvíja sieť z optických káblov a po druhé na rozdiel od iných sietí (medených, koaxiálnych) táto sieť nie je pripojená bezprostredne ku koncovému užívateľovi, existujú problémy týkajúce sa hospodárskej súťaže. Podľa jej názoru povinnosť inštalovať osobitné prípojky nepredstavuje povinnosť vytvoriť novú infraštruktúru, ale technické prispôbenie už existujúcej optickej siete. Domnieva sa, že podľa článkov 8 a 12 prístupovej smernice IT- og Telestyrelsen má právomoc uložiť operátorom s významným vplyvom na trhu povinnosť splniť primerané žiadosti iných operátorov o prepojenie, aj keď si to v určitých prípadoch môže vyžadovať úpravy siete v podobe obmedzených výkopových prác. Poznomenáva, že ak je takáto povinnosť uložená, posúdenie primeranosti zamýšľaných opatrení sa vykoná s prihliadnutím na význam počiatočných investícií vlastníka zariadenia.
- 24 V návrhu na začatie prejudiciálneho konania Østre Landsret uvádza, že predmetom konania vo veci samej je rozsah povinnosti splniť primerané žiadosti o prístup k optickej sieti TDC. Konkrétnejšie, podľa uvedeného súdu kľúčovou otázkou, ktorá vzniká, je, či pri uplatnení zákona z roku 2007 a prístupovej smernice táto povinnosť môže mať za dôsledok, že na žiadosť konkurenčného telekomunikačného operátora musí TDC inštalovať osobitné prípojky spájajúce jej optickú sieť s koncovým užívateľom, čo si môže vyžadovať výkopové práce na vzdialenosť do 30 metrov.
- 25 Za týchto podmienok Østre Landsret rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:
- „1. Má sa pojem ‚prístup‘ definovaný v článku 2 písm. a) [prístupovej] smernice vykladať v tom zmysle, že zahŕňa inštaláciu osobitných prípojok spájajúcich rozvážač v prístupovej sieti s ukončovacou časťou v objekte koncového užívateľa? Závisí odpoveď na túto otázku od skutočnosti, že maximálna dĺžka takých osobitných prípojok nepresahuje 30 metrov?
 2. Vzťahuje sa formulácia ‚prístup a používanie špecifických prvkov siete a pridružených prostriedkov‘ uvedená v článku 12 predmetnej smernice v spojení s [jej] článkami 2 a 8 na montáž osobitnej prípojky s maximálnou dĺžkou 30 metrov spájajúcej rozvážač v prístupovej sieti s ukončovacou časťou v objekte koncového užívateľa?
 3. Ak prístupová povinnosť spočíva napríklad v povinnosti inštalácie osobitných prípojok spájajúcich rozvážač v prístupovej sieti s ukončovacou časťou v objekte koncového užívateľa, je pre odpoveď na prvú a druhú otázku relevantné, že vlastník elektronickej komunikačnej siete musí vynaložiť investície, ktoré značne prekračujú obstarávacie náklady elektronickej komunikačnej siete, ku ktorej sa musí poskytnúť prístup?
 4. Je pre odpoveď na tretiu otázku relevantné, že vlastník môže získať späť náklady na inštaláciu osobitných prípojok prostredníctvom uloženej povinnosti cenovej regulácie?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej a druhej otázke

- 26 Svojou prvou a druhou otázkou, ktoré treba skúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa článok 2 písm. a) a články 8 a 12 prístupovej smernice majú vykladať tak, že NRO je oprávnený uložiť telekomunikačnému operátorovi s významným vplyvom na konkrétnom trhu na základe povinnosti splniť primerané žiadosti o prístup a používanie špecifických prvkov siete a pridružených prostriedkov, ktorých je vlastníkom, povinnosť inštalovať na žiadosť konkurenčných operátorov osobitnú prípojku s dĺžkou nepresahujúcou 30 metrov spájajúcu rozvážač v prístupovej sieti a koncový bod siete u koncového užívateľa.
- 27 Na účel odpovede na tieto otázky treba pripomenúť právomoc, ktorú prístupová smernica udeľuje NRO, uložiť operátorom povinnosť splniť primerané žiadosti o prístup a používanie špecifických prvkov siete a pridružených prostriedkov a následne vyložiť pojem „prístup a umožnenie používania špecifických prvkov siete a pridružených prostriedkov“ predtým, ako sa preskúmajú podmienky, ktoré musia byť splnené na to, aby takáto povinnosť bolo možné uložiť.
- 28 Na úvod, pokiaľ ide o právomoc NRO uložiť povinnosť splniť primerané žiadosti o prístup a používanie špecifických prvkov siete a pridružených prostriedkov, treba pripomenúť, že podľa článku 8 ods. 2 prístupovej smernice, ak je operátor určený ako operátor s významným vplyvom na konkrétnom trhu na základe výsledku analýzy trhu vykonanej v súlade s článkom 16 rámcovej smernice, NRO sú oprávnené uložiť mu povinnosti stanovené v článkoch 9 až 13 prístupovej smernice.
- 29 Medzi týmito povinnosťami figurujú povinnosti uvedené v článku 12 ods. 1 prvom pododseku prístupovej smernice, podľa ktorých NRO môže v súlade s ustanoveniami článku 8 tej istej smernice uložiť operátorom povinnosti týkajúce sa splnenia primeraných žiadostí o prístup a používanie špecifických prvkov siete a príslušných zariadení, najmä v situáciách, keď NRO usúdi, že odmietnutie prístupu alebo neprimerané okolnosti a podmienky s podobným vplyvom by brzdili nástup udržateľného, konkurenčne orientovaného trhu na maloobchodnej úrovni alebo by neboli v záujme koncových užívateľov.
- 30 V dôsledku toho tento článok 12 v spojení s článkom 8 prístupovej smernice udeľuje NRO právomoc uložiť operátorom s významným vplyvom na konkrétnom trhu povinnosť splniť primerané žiadosti o prístup a používanie špecifických prvkov ich siete a príslušných zariadení.
- 31 V nadväznosti na to, pokiaľ ide o pojem „prístup k špecifickým prvkom siete a príslušným zariadeniam“ v zmysle článku 12 ods. 1 prístupovej smernice, treba poznamenať, že podľa článku 2 písm. a) tejto smernice pojem „prístup“ znamená sprístupnenie zariadení a/alebo služieb inému podniku za vymedzených podmienok, a to buď na výhradnom, alebo nevýhradnom základe, na účely poskytovania elektronických komunikačných služieb, a to aj keď sa používajú na poskytovanie služieb informačnej spoločnosti alebo služieb vysielania. Toto ustanovenie spresňuje, že „prístup“ zahŕňa najmä prístup k sieťovým prvkom a pridruženým prostriedkom, ktorý môže zahŕňať pripojenie zariadenia pevnými alebo inými prostriedkami, vrátane prístupu k účastníckemu vedeniu, ako aj zariadeniam a službám potrebným na poskytovanie služieb cez účastnícke vedenie, prístup k fyzickej infraštruktúre vrátane budov, káblovodov, stožiarov a prístup k pevným a mobilným sieťam, najmä k službám roamingu.
- 32 Zo znenia tohto ustanovenia teda vyplýva jednak, že pojem „prístup“ zahŕňa vykonanie úprav umožňujúcich sprístupnenie zariadení a/alebo služieb inému podniku na účely poskytovania elektronických komunikačných služieb, ako to uvádza generálny advokát v bodoch 17 a 18 svojich návrhov, a jednak, že zoznam foriem prístupu, ktoré sú tam uvedené, nie je vyčerpávajúci.

- 33 Článok 2 písm. a) prístupovej smernice však nespresňuje, či prístup v zmysle tohto ustanovenia môže zahŕňať osobitnú prípojku medzi rozvádzačom v prístupovej sieti a koncovým bodom siete u koncového používateľa, ktorá je potrebná na poskytnutie prístupu k existujúcej sieti.
- 34 Za týchto okolností na účely výkladu pojmu „prístup k špecifickým prvkom siete a príslušným zariadeniam“ v zmysle článku 12 ods. 1 prístupovej smernice treba preskúmať pojem „prístup“ uvedený v článku 2 písm. a) tejto smernice vzhľadom na jej štruktúru a ciele, ktoré sleduje.
- 35 Pokiaľ ide o štruktúru prístupovej smernice, postačuje poznamenať, že tá vo svojom článku 2 písm. b) definuje prepojenie ako fyzické a logické spojenie verejných komunikačných sietí používaných tým istým alebo iným podnikom s cieľom umožniť komunikáciu užívateľov jedného podniku s užívateľmi toho istého alebo iného podniku alebo na prístup k službám poskytovaným iným podnikom.
- 36 Článok 5 ods. 1 druhý pododsek písm. a) prístupovej smernice, ktorý sa týka právomoci a zodpovednosti NRO vzhľadom na prístup a prepojenie, uvádza, že NRO môžu v rozsahu potrebnom na zabezpečenie prepojenia koniec – koniec uložiť povinnosti podnikom, ktoré kontrolujú prístup ku koncovým užívateľom, v odôvodnených prípadoch vrátane povinnosti prepojiť ich siete, ak ešte nie sú prepojené.
- 37 Z týchto ustanovení vyplýva, že pojem „prístup“ v zmysle tejto smernice môže zahŕňať prispôsobenie existujúcej siete umožňujúce realizovať prepojenie medzi touto sieťou a koncovým užívateľom.
- 38 Pokiaľ ide o ciele prístupovej smernice, jej článok 1 ods. 1 uvádza, že jej cieľom je vytvorenie „regulačného rámca, v súlade s vnútornými trhovými princípmi, pre vzťahy medzi poskytovateľmi sietí a služieb, ktorých výsledkom bude udržateľná hospodárska súťaž, interoperabilita elektronických komunikačných služieb a prospech zákazníka“.
- 39 Článok 8 ods. 1 rámcovej smernice uvádza, že NRO pri vykonávaní svojich regulačných úloh uvedených v rámcovej smernici, ako aj v špecifických smerniciach, a teda najmä v prístupovej smernici, musia uskutočniť všetky zodpovedajúce opatrenia zamerané na dosiahnutie cieľov stanovených v tomto článku, ktoré spočívajú v podpore hospodárskej súťaže pri poskytovaní elektronických komunikačných sietí a služieb, podpore rozvoja vnútorného trhu a podpore záujmov občanov Únie.
- 40 Na dosiahnutie cieľov uvedených v článku 8 rámcovej smernice majú NRO v rámci právomocí a zodpovedností, ktoré im udeľuje článok 5 ods. 1 prvý pododsek prístupovej smernice, zabezpečiť v súlade s ustanoveniami tejto smernice primeraný prístup a prepojenie a interoperabilitu služieb, pričom svoje povinnosti majú vykonávať spôsobom, ktorý podporuje efektívnosť, udržateľnú hospodársku súťaž, efektívne investície a inovácie a poskytuje maximálny prospech pre koncových užívateľov.
- 41 V súvislosti s týmto článkom 5 ods. 1 prístupovej smernice Súdny dvor rozhodol, že z jeho znenia vyplýva, že úlohou NRO je zabezpečiť primeraný prístup a prepojenie a interoperabilitu služieb prostriedkami, ktoré nie sú taxatívne vymenované (rozsudok TeliaSonera Finland, C-192/08, EU:C:2009:696, bod 58).
- 42 Treba konštatovať, že povinnosť splniť primerané žiadosti o prístup a používanie špecifických prvkov siete a pridružených prostriedkov, ktorú možno uložiť operátorom s významným vplyvom na trhu, nie sú definované taxatívne, ale majú ich stanoviť NRO v každom jednotlivom prípade vzhľadom na ciele uvedené v článku 8 rámcovej smernice.

- 43 Z vyššie uvedeného vyplýva, že pojem „prístup k špecifickým prvkom siete a príslušným zariadeniam“ v zmysle článku 2 písm. a) a článku 12 ods. 1 prístupovej smernice môže zahŕňať inštalovanie osobitných prípojkov spájajúcich rozvádzač v prístupovej sieti a koncový bod siete u koncového používateľa.
- 44 Pokiaľ ide nakoniec o podmienky umožňujúce NRO uložiť operátorovi s významným vplyvom na trhu povinnosť splniť primerané žiadosti o prístup a používanie špecifických prvkov siete a príslušných zariadení treba poznamenať, že článok 8 ods. 4 prístupovej smernice uvádza, že povinnosti uložené zo strany NRO tomuto druhu operátorov majú vychádzať z povahy zisteného problému a byť primerané a oprávnené vzhľadom na ciele stanovené v článku 8 ods. 1 rámcovej smernice, pripomenuté v bode 39 tohto rozsudku.
- 45 Z toho vyplýva, že NRO môžu uložiť operátorovi s významným vplyvom na trhu na základe povinnosti splniť primerané žiadosti o prístup a používanie špecifických prvkov siete a príslušných zariadení povinnosť inštalovať na žiadosť konkurenčných operátorov osobitnú prípojku spájajúcu rozvádzač v prístupovej sieti a koncový bod siete u koncového užívateľa, pokiaľ táto povinnosť vychádza z povahy zisteného problému a je primeraná a oprávnená vzhľadom na ciele stanovené v článku 8 ods. 1 rámcovej smernice.
- 46 V prejednávanej veci z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že podľa Teleklagenævnet si TDC z dôvodu osobitného spôsobu rozširovania jej optickej siete môže vybrať, kedy možno domácnosti pripojiť, čo jej udeľuje určitú konkurenčnú výhodu pri získavaní nových klientov na maloobchodnej úrovni, pretože noví klienti sú spoločnosti TDC zmluvne zaviazaní minimálne počas šesťmesačného obdobia. Účelom povinnosti TDC nainštalovať osobitné prípojky je teda zabezpečiť, aby konkurenční operátori mali rovnaké postavenie ako TDC a mohli používať jej sieť v oblastiach, kde je rozvinutá, vo vzťahu ku koncovým užívateľom, ktorí ešte nie sú pripojení. Inštalácia takýchto prípojkov je nevyhnutnou podmienkou na to, aby konkurenční operátori TDC mohli získavať klientov s cieľom ponúkať im služby poskytované prostredníctvom optických káblov za podmienok spravodlivej hospodárskej súťaže s TDC.
- 47 Vzhľadom na tieto skutočnosti prislúcha vnútroštátnemu súdu, aby posúdil, či povinnosť uložená TDC zo strany NRO inštalovať osobitné prípojky s dĺžkou nepresahujúcou 30 metrov spájajúce rozvádzač v prístupovej sieti a koncový bod siete u koncového užívateľa vychádza z povahy zisteného problému a je primeraná a oprávnená vzhľadom na ciele stanovené v článku 8 ods. 1 rámcovej smernice.
- 48 Vzhľadom na vyššie uvedené treba na prvú a druhú otázku odpovedať, že článok 2 písm. a) a články 8 a 12 prístupovej smernice sa majú vykladať tak, že NRO je oprávnený uložiť telekomunikačnému operátorovi s významným vplyvom na konkrétnom trhu na základe povinnosti splniť primerané žiadosti o prístup a používanie špecifických prvkov siete a pridružených prostriedkov povinnosť inštalovať na žiadosť konkurenčných operátorov osobitnú prípojku s dĺžkou nepresahujúcou 30 metrov spájajúcu rozvádzač v prístupovej sieti a koncový bod siete u koncového užívateľa, ak táto povinnosť vychádza z povahy zisteného problému a je primeraná a oprávnená vzhľadom na ciele stanovené v článku 8 ods. 1 rámcovej smernice, čo prislúcha posúdiť vnútroštátnemu súdu.

O tretej a štvrtej otázke

- 49 Svojou treťou a štvrtou otázkou, ktoré treba skúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa články 8 a 12 prístupovej smernice v spojení s jej článkom 13 majú vykladať v tom zmysle, že ak NRO zamýšľa uložiť operátorovi, ktorý je vlastníkom telekomunikačnej siete, inštalovanie osobitných prípojkov s cieľom spojiť koncového užívateľa s touto sieťou, musí zohľadniť počiatočnú investíciu vykonanú predmetným operátorom a existenciu kontroly cien umožňujúcej vrátenie nákladov inštalácie.

- 50 V tejto súvislosti treba poznamenať, že podľa článku 12 ods. 2 písm. a) až d) prístupovej smernice, ak NRO zvažujú uloženie povinností uvedených v odseku 1 tohto článku, a najmä ak posudzujú, či by uloženie takýchto povinností bolo primerané z hľadiska cieľov stanovených v článku 8 rámcovej smernice, zohľadňujú predovšetkým technickú a ekonomickú životaschopnosť používania alebo inštalovania konkurenčných zariadení vzhľadom na mieru vývoja na trhu, vrátane povahy a typu daného prepojenia a/alebo prístupu, uskutočniteľnosť poskytnutia navrhovaného prístupu vzhľadom na dostupnú kapacitu s cieľom posúdiť primeranosť povinností uložených operátorom s významným vplyvom na trhu, počiatočnú investíciu vykonanú vlastníkom zariadení, berúc do úvahy všetky uskutočnené verejné investície a riziká spojené s touto investíciou a potrebu dlhodobej ochrany hospodárskej súťaže, pričom sa osobitná pozornosť venuje ekonomicky efektívnej hospodárskej súťaži v oblasti infraštruktúry.
- 51 Pokiaľ ide o článok 13 ods. 1 prístupovej smernice, ten stanovuje, že NRO môže uložiť povinnosti týkajúce sa návratnosti nákladov a kontroly cien vo vzťahu k podnikom s významným vplyvom na konkrétnom trhu za poskytovanie špecifických typov prepojenia a/alebo prístupu, keď analýza trhu ukazuje, že dotknutý operátor by pri absencii účinnej hospodárskej súťaže mohol na škodu koncových užívateľov držať ceny na neprimerane vysokej úrovni alebo by mohol uplatňovať stláčanie marže. S cieľom podporovať investície operátora vrátane investícií do sietí novej generácie NRO zohľadňujú investície uskutočnené operátorom a umožňujú mu primeranú mieru návratnosti adekvátneho vloženého kapitálu, berúc do úvahy všetky riziká špecifické pre konkrétny nový sieťový investičný projekt.
- 52 Okrem toho článok 8 ods. 5 rámcovej smernice tiež spresňuje, že s cieľom presadzovať ciele spočívajúce v podpore hospodárskej súťaže, podpore rozvoja vnútorného trhu a podpore záujmov občanov Únie NRO uplatňujú objektívne, nediskriminačné a primerané regulačné zásady. Medzi týmito zásadami figuruje v bode d) tohto ustanovenia podpora efektívnych investícií do novej a zdokonaľovanej infraštruktúry a jej inovácie aj tým, že sa zabezpečí, aby sa vo všetkých prístupových povinnostiach náležite zohľadnilo riziko, ktoré znášajú investičné spoločnosti, a umožnili sa rôzne dohovory o spolupráci investorov a strán, ktoré sa snažia získať prístup, aby sa diverzifikovalo riziko investovania, pričom sa zabezpečí zachovanie konkurencieschopnosti na trhu a zásada nediskriminácie.
- 53 Z vyššie uvedeného vyplýva, že ako to generálny advokát poznamenal v bodoch 37 a 38 svojich návrhov, NRO musia v rámci skúmania primeranosti zamýšľanej povinnosti vo vzťahu k cieľom uvedeným v článku 8 ods. 1 rámcovej smernice prihliadať medzi inými faktormi na počiatočnú investíciu vlastníka zariadenia a existenciu systému kontroly cien. Ak teda zamýšľajú uložiť mu, aby na základe povinnosti splniť primerané žiadosti o prístup a používanie špecifických prvkov siete a príslušných zariadení prispôbil existujúcu sieť tak, aby umožňovala realizovať prepojenie medzi touto sieťou a koncovým užívateľom, musia zohľadniť náklady tohto prispôbenia.
- 54 Zo súhrnu týchto úvah vyplýva, že na tretiu a štvrtú otázku treba odpovedať, že články 8 a 12 prístupovej smernice v spojení s jej článkom 13 sa majú vykladať v tom zmysle, že ak NRO zamýšľa uložiť telekomunikačnému operátorovi s významným vplyvom na konkrétnom trhu povinnosť inštalovať osobitné prípojky s cieľom spojiť koncového užívateľa s touto sieťou, musí zohľadniť počiatočnú investíciu vykonanú predmetným operátorom a existenciu kontroly cien umožňujúcej vrátenie nákladov inštalácie.

O trovách

- 55 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (tretia komora) rozhodol takto:

1. Článok 2 písm. a) a články 8 a 12 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/19/ES zo 7. marca 2002 o prístupe a prepojení elektronických komunikačných sietí a pridružených prostriedkov (prístupová smernica), zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/140/ES z 25. novembra 2009, sa majú vykladať tak, že národný regulačný orgán je oprávnený uložiť telekomunikačnému operátorovi s významným vplyvom na konkrétnom trhu na základe povinnosti splniť primerané žiadosti o prístup a používanie špecifických prvkov siete a pridružených prostriedkov povinnosť inštalovať na žiadosť konkurenčných operátorov osobitnú prípojku s dĺžkou nepresahujúcou 30 metrov spájajúcu rozvádzač v prístupovej sieti a koncový bod siete u koncového užívateľa, ak táto povinnosť vychádza z povahy zisteného problému a je primeraná a oprávnená vzhľadom na ciele stanovené v článku 8 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES zo 7. marca 2002 o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby (rámcová smernica), zmenenej a doplnenej smernicou 2009/140, čo prislúcha posúdiť vnútroštátnemu súdu.
2. Články 8 a 12 smernice 2002/19, zmenenej a doplnenej smernicou 2009/140, v spojení s jej článkom 13 sa majú vykladať v tom zmysle, že ak národný regulačný orgán zamýšľa uložiť telekomunikačnému operátorovi s významným vplyvom na konkrétnom trhu povinnosť inštalovať osobitné prípojky s cieľom spojiť koncového užívateľa s touto sieťou, musí zohľadniť počiatočnú investíciu vykonanú predmetným operátorom a existenciu kontroly cien umožňujúcej vrátenie nákladov inštalácie.

Podpisy